

Immigrants sota la lluna de València

Allà on fa anys el riu Túria recorria els seus últims metres, un llit vell ara envoltat de grans ítems de modernitat, fa mesos que conviuen centenars de persones. Les administracions implicades, sobretot, s'han limitat a intercanviar acusacions.

A les acaballes de l'edat mitjana es va popularitzar l'expressió "quedar-se a la lluna de València" per fer referència als viatgers que arribaven de nit i es trobaven tancada la porta de les murades que encerclaven la ciutat. Molts d'aquells desafortunats viatgers dormien a la intempèrie enfora de les murades o en el llit del Túria, sota la lluna de València. A començament del segle XXI, la popular "lluna de València" és alguna cosa més que una curiositat històrica per a distraure els turistes, és una expressió que continua plenament vigent per a desenes d'immigrants que durant els últims mesos han passat les nits d'hivern al carrer, davall els ponts del Túria, sense que l'administració els haja ofert cap solució efectiva. Sembla que encara hi ha una murada invisible que protegeix València dels perills "exterior".

Les dues cares del llit del Túria. En l'antic llit del riu Túria, a uns centenars de metres de la fastuosa Ciutat de les Arts i les Ciències, centenars d'immigrants passen les nits d'hivern emparats pels ponts. L'evidència del

Aquest contrast tan pornogràfic és públic de fa mesos, a València. Les vergonyes de la nostra societat queden més al descobert que mai al llit vell del riu Túria.

drama ha esperonat nombrosos mitjans de comunicació a fer un ampli seguiment informatiu de la situació. I això ha ajudat a conscienciar l'opinió pública del problema existent. En ocasions, però, també han desplaçat el focus d'atenció cap a polèmiques polítiques de consum intern que no contribueixen a generar un debat seriós i a buscar solucions de fons. I és que la borratxera mediàtica suscitada ha ajudat, com no podia ser menys, a orquestrar una confusa cerimònia en què els polítics locals han tractat de salvar les aparences amb un interminable encreuament d'acusacions i una falta evident d'eficàcia en la gestió de la crisi: després de quatre mesos i de moltes declaracions de bones intencions, la realitat comprovable per a qualsevol ciutadà que aguaite pel pont d'Ademús és que els immigrants continuen dormint al mateix lloc.

Per als responsables polítics d'una ciutat que es postula com a exemple de bon govern i referent turístic i cultural, resulta certament incòmode que uns quants centenars de persones dormen totes les nits a la intempèrie al costat de caríssims ponts de disseny i emblemes

de la "prosperitat" tan mediàtics com la mateixa Ciutat de les Ciències, el Palau de Congressos o El Corte Inglés. La mísera situació dels "sense sostre" del Túria ha generat una agra polèmica política, acusacions entre administracions governades pel PP i el PSOE, i protestes de les ONG que treballen a diari amb els immigrants. Una polèmica que ha posat de relleu les mancances de l'assistència a estrangers sense papers i els problemes de coordinació entre les diferents administracions.

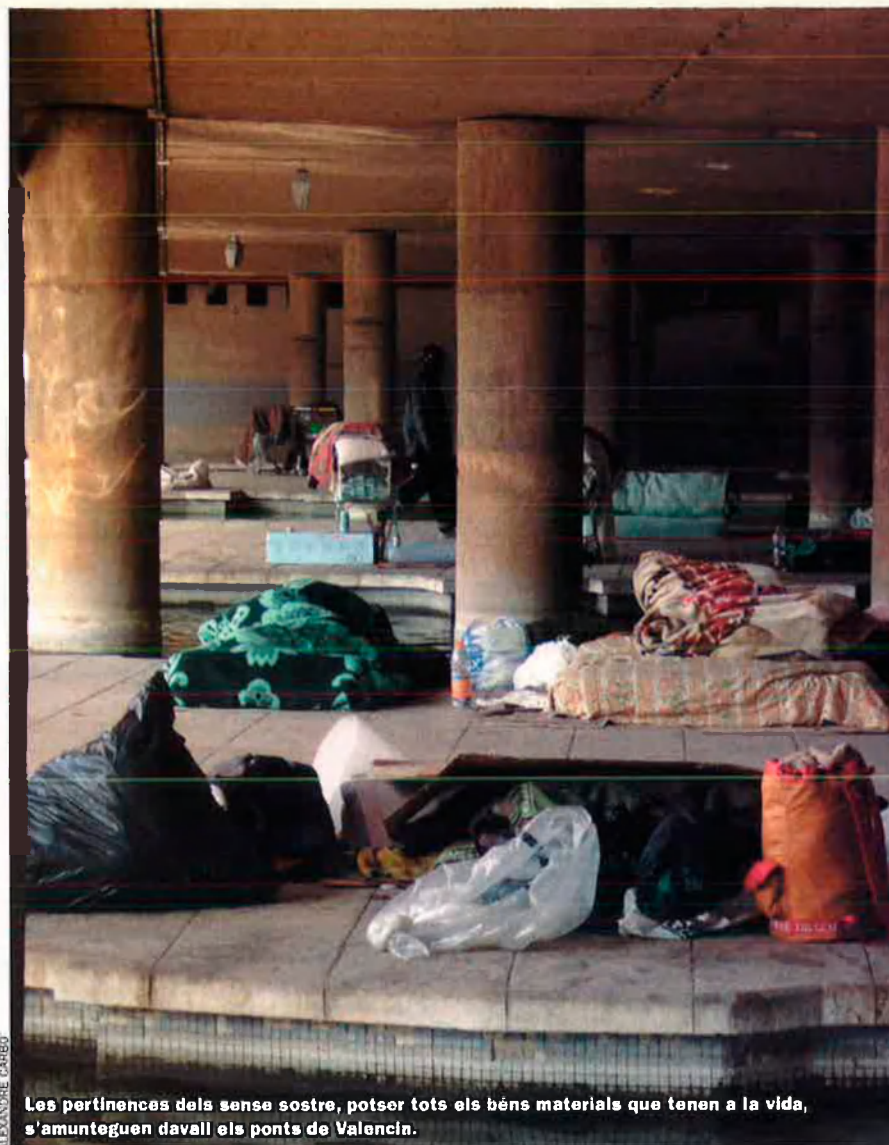
Hi ha tres administracions implicades: el Govern estatal, la Generalitat i l'Ajuntament. I, de moment, no sembla que entre elles hi haja prou coordinació ni entesa per evitar que centenars de persones deixen de dormir al ras. Segons el Fòrum Alternatiu de la Immigració, entitat que agrupa una trentena d'organitzacions d'estrangers, la responsabilitat en la vergonyosa situació dels immigrants del Túria no es reparteix a parts iguals. El Govern central regula la concessió de permisos de residència i de treball, mentre que el Govern autonòmic i l'Ajuntament han d'integrar l'immigrant i gestionar les seues necessitats bàsiques.

Des del Fòrum Alternatiu assenyalen que “el Govern central està complint: presentarem un expedient amb les dades de quasi 200 persones i la Subdelegació del Govern de València l’ha tret avant”. No passa igual amb el Govern autonòmic valencià ni amb l’Ajuntament. Pel portaveu del Fòrum Alternatiu, Boughalebn Mimí, “el PP no té cap política d’immigrants, li’n falta voluntat”. El portaveu del Fòrum Alternatiu recorda que “tot i l’espectacular augment de la immigració, el Pla Valencià d’Integració promès per la Generalitat el 2001 no va ser presentat fins al 2004”.

Mancances assistencials de l’Ajuntament. L’arribada massiva d’immigrants a la ciutat és una realitat que li ha esclatat en les mans a l’Ajuntament de València, la resposta del qual durant aquests mesos ha estat contradictòria i polèmica. Hi ha hagut actuacions per a tots els gustos: des de les primeres declaracions del regidor de Seguretat Ciutadana, Miquel Domínguez, en què assenyalava que els serveis municipals havien arruïat els immigrants que dormen davall el pont per “netejar l’espai que ocupen aquestes persones on solen acumular fem i fer les seues necessitats”. Una actuació que va despertar una gran polèmica i que oposició i ONG van qualificar d’“inhumana” i de “neteja d’immigrants”.

Posteriorment, la regidora de Benestar Social i Integració, Marta Torrado, va tractar de rectificar i va mantenir nombroses reunions amb diverses ONG per intentar trobar una solució. Encara que, tal com assenyalava el portaveu del Fòrum Alternatiu, “de reunions, n’hi ha hagut moltes, però de solucions, poques”. La realitat és que ja hem arribat a març i grups d’immigrants continuen dormint davall els ponts. Segons Lluís Poveda, de CCOO, en aquestes reunions “s’ha venut fum, ningú no ens ha comunicat places lliures en els albergs”.

Solidaritat de les ONG. Davant de la inactivitat de gran part de l’administració pública, algunes de les entitats de més pes que treballen amb estrangers han realitzat una gran tasca per tractar de pal·liar les deficiències assis-

Les pertinències dels sense sostre, potser tots els béns materials que tenen a la vida, s’amunteguen davall els ponts de València.

tencials. El Foro Alternativo de la Inmigración, el Centre Arrupe, Càritas Diocesana, Intermón-Oxfam i Metges Sense Fronteres, entre altres organitzacions, s’han mobilitzat al llarg d’aquests mesos per tractar de millorar la situació tan precària dels immigrants que dormen en el Túria. Han mantingut nombroses reunions amb la regidora de Benestar Social de l’Ajuntament per exigir-li una millora en el nivell d’assistència i major implicació en la situació dels immigrants.

Però les ONG no s’han limitat a exigir responsabilitats i reclamar ajuda assistencial als polítics. Davant la gravetat de la situació, han decidit actuar pel seu compte a fi de millorar les condicions dels immigrants que pernocten davall el pont. Gràcies al seu esforç s’han pogut crear iniciatives com la Casa Betlem, una planta baixa de 245 m², ubicada al costat del pont d’Ademús i en la qual els immigrants poden rentar-se, menjar, prendre begudes calentes, guardar les seues pertinències i demanar assistència

sanitària, social o jurídica. En principi, el local no està planificat per a poder pernoctar-hi, però sí per a informar on poder fer-ho, ja que està en contacte amb els centres on hi ha places lliures per a dormir.

Durant els dies de més fred i davant la manca de places en els albergs, alguns dels voluntaris que treballen amb els immigrants dels ponts del Túria han arribat a obrir les seues pròpies cases als sense sostre perquè estigueren fora de perill del temporal. Un bonic episodi de solidaritat que posa de relleu les mancances del sistema assistencial públic.

Més enllà de les polèmiques polítiques en clau interna i de la lògica exigència de responsabilitats als polítics implicats en la gestió de la crisi, les causes de la situació dels immigrants que dormen al ras caldria cercar-les en problemes més profunds, com ara la insuficiència i encariment de l’habitatge –tota una paradoxa, tenint en compte que a l’estat espanyol es construeix tant com a Alemanya, França i Itàlia

juntes— i en les deficientes condicions de contractació dels immigrants, que es tradueix en una forta inseguretat laboral i econòmica.

Vides al descobert. Per tot això, els sense sostre del Túrria porten una existència a cavall entre la marginalitat i la integració, entre l'infern de viure sota el pont i la possibilitat de trobar una nova llar. Aquests nous desarrelats no encaixen gens bé amb els estereotips sobre indigents. Associar els sense sostre del llit del riu Túrria amb la delin-

qüència, la desocupació o la marginalitat ja no s'hi val per a explicar, ni comprendre, què és el que realment succeïx. Són estereotips antics que no s'ajusten amb les desenes de persones que dormen cada nit sota la ciutat. La majoria dels immigrants del pont d'Ademús treballen de jornalers en l'agricultura, però la precarietat i inseguretat econòmica els obliga a suportar una situació d'indigència extrema.

Com assenyala el sociòleg Zygmunt Bauman, els exclosos de la societat industrial eren distints als que ara produeix la societat consumista globalitzada. Per a Bauman, se'ls tracta com a "deixalles humanes de la globalització" i són uns "sense sostre" que tenen major capacitat de "produir por" en la societat, no perquè siguin delinqüents perillosos —durant aquests mesos, no s'ha produït un increment de la delinqüència en la zona—, sinó perquè algunes circumstàncies laborals dels joves mostren que en el seu lloc podria estar qualsevol de nosaltres.

Alexandre Carbó

Alfons Llorenç

Trossos i mossos

7 i mig

Alcoi va d'aniversari. Fa 750 anys. El 17 de març de 1256 el florentí del Regne de València, Eiximén Peres d'Arenós, va atorgar, en nom de Jaume I, des de Xàtiva, la Carta de Poblament d'Alcoi. Aquella autorització a possessionar-se d'unes heretats i a alçar uns habitatges suposava la fundació d'una nova vila. L'"Al-qui" musulmà era el nom d'una demarcació, on hi havia un castell i unes alqueries sufràgenes, sense cap centre urbà. Set segles i mig de la fundació d'un petit vilatge ben emparat pels rius Molinar i Riquer —"penjat als barrancs", segons G. Miró— i protegit pel sud —per la "Bandeja"— per un potent bastió. No és sols la llengua i la cultura, una marca dels orígens i del canvi radical del XIII és també l'urbanisme: les poblacions baixen de les muntanyes als plans, al temps que recuperen el disseny romà quadrícula dels carrers.

Ajuntament d'Alcoi "illa de catalans implantada al ronyó del Regne de València".

Aquí es fixaren les primeres fites d'un regne independent i aquí esclataren les primerenques amenaces contra aquell estat incipient i, per això, calia anar assentant colons diligents en la defensa d'aquestes terres, acabades de conquerir, amb població musulmana majoritària, que començaven a ser valencianes. Fa 750 anys naixia Alcoi com un fort fronterer, sota la protecció del patró de la cavalleria catalana, Sant Jordi, poblat per gentes amb cognoms com Perpinyà, Talteüll, Balaguer, Ortoneda, Vilaplana, Colom, Valls, Bellver, Verdú, Almenar, gents del Rosselló, Urgell, la Cerdanya, el Penedés, el Pallars, La Segarra, el Solsonès, l'Empordà, el Barcelonès... Per això, malgrat tan intensos afanys per esborrar-ho, es pot sentir, encara, "cette sève venue du Nord" que notava el geògraf Deffontaines, on el patriarca En Teodor havia descobert que "los alcoyanos son como una isla de catalanes implantada en el riñón del Reino de Valencia".